

Dr. Vincze Tamás András tematikái és az egyes tárgyak követelményrendszere

Tantárgyi tematika és követelményrendszer

BAI 0004 A nevelés történeti alapjai

2024/25. II. félév

Féléves tematika:

1. hét: Nevelési koncepciók az ókori görög és római kultúrában.
2. hét: A középkori nevelés meghatározó eszméi és intézményei.
3. hét: A humanizmus nevelésfelfogása. Erasmus, Rabelais, Montaigne.
4. hét: A reformáció pedagógiájának főbb tartalmai. Luther és Kálvin nézetei a nevelésről.
5. hét: Pedagógiai gondolkodók az átmenet századában: Comenius, Locke, Apáczai Csere János.
6. hét: A felvilágosodás pedagógiája és gyermekképe. Rousseau.
7. hét: A filantropista és neohumanista nevelési mozgalom főbb képviselői. Salzman, Pestalozzi.
8. hét: A német filozófiai pedagógia. Kant, Schleiermacher, Herbart.
9. hét: Tolsztoj iskolakritikája.
10. hét: XIX. századi keresztény pedagógiai reformtörekvések. Don Bosco, Adolf Kolping.
11. hét: Pedagógiai reformerek a XX. század elején. Key, Dewey, Claparède, Ferrière.
12. hét: A XX. század főbb pszichológiai irányzatainak hatása a nevelésre.
13. hét: A nevelés alkonyát jósoló irányzatok a XX. század második felében. Posztpedagógiai és antipedagógiai elméletek.
14. hét: Összegző áttekintés, további szakirodalom ajánlása az egyes korszakok és gondolkodók alaposabb megismeréséhez.

Irodalom:

Gazda István: Kuriózumok a magyar művelődéstörténetből. Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1990

Horváth László – Pornói Imre: Neveléstörténet. Bessenyei György Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2002

Léderer Emma: Egyetemes művelődéstörténet, Aqua Kiadó, Budapest, 1992

Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla: Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe. Osiris Kiadó, Budapest, 2003

Pukánszky Béla: A gyermekkor története. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

- vizsga típusa: a hallgatók nagy száma miatt részben írásbeli, részben szóbeli.
- vizsgára bocsátás feltétele: -

A kollokvium típusa: részben írásbeli, részben szóbeli.

Az írásbeli vizsga anyaga:

- fogalommeghatározás,
- nagyobb, átfogó témák esszészerű kifejtése (lásd féléves program),
- évszámok és események összekapcsolása,
- korszakok és pedagógiai eszmerendszerek összehasonlítása.

A szóbeli vizsga anyaga:

- az előadáson tárgyalt témákra vonatkozó szakirodalmi áttekintés és az azokkal kapcsolatos hallgatói reflexiók.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet a szóbeli felelet, illetve az írásbeli vizsgadolgozat minősége alapján ítéli meg az oktató. A tényanyag ismerete mellett a hallgató kifejezőkészsége, stílusa is megmérettetésre kerül.

Tantárgyi tematika és követelményrendszer

BAI 0004L A nevelés történeti alapjai

2024/25. II. félév

Féléves tematika:

1. konzultáció:

Az antik nevelés (Spárta, Athén, a római nevelés korszakai).

A középkori nevelés színterei.

A reneszánsz kor embereszménye.

A reformáció pedagógiai újításai.

Comenius magyarországi tevékenysége.

A nevelés százada: a XVIII. század.

Rousseau pedagógiai regénye.

A XIX. század első felének európai neveléstudománya.

Herbart pedagógiája.

Schleiermacher.

Diesterweg.

Tolsztoj és a nevelés.

Don Bosco.

Ellen Key. A reformpedagógia kialakulása.

XX. századi pedagógiai irányzatok.

Dewey, Montessori, Freinet.

Summerhill.

Irodalom:

Horváth László – Pornói Imre: Szemelvények a nevelés történetéből. Nyíregyházi Főiskola, Nyíregyháza, 2002

Kéri Katalin: Távoli tájak, ismeretlen gyerekek. JPTE Tanárképző Intézet, Pécs, 1997

Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla: Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe. Osiris Kiadó, Budapest, 1999

Mészáros István: Mióta van iskola? Móra Kiadó, Budapest, 1982

Trencsényi László: Korok, gyerekek, nevelők. Okker Kiadó, Budapest, 1997

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

- vizsga típusa: a résztvevők nagy száma miatt írásbeli.
- vizsgára bocsátás feltétele: -

A kollokvium típusa: írásbeli.

Az írásbeli vizsga anyaga:

- fogalommeghatározás,
- nagyobb, átfogó témák esszészerű kifejtése (lásd féléves program),
- évszámok és események összekapcsolása,
- korszakok és pedagógiai eszmerendszerek összehasonlítása.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet az írásbeli vizsgadolgozat minősége alapján ítéli meg az oktató. A tényanyag ismerete mellett a hallgató kifejezőkészsége, stílusa is megmérettetésre kerül.

Tantárgyi tematika és követelményrendszer

BAI 0122 Életkorok pedagógiája

2024/25. II. félév

Féléves tematika:

1. hét: A családi nevelés feladatai.
2. hét: Szülői nevelési stílusok, hibák a családi nevelésben.
3. hét: Speciális helyzetek: egyszülős családok, mozaikcsaládok.
4. hét: Speciális helyzetek: kétnyelvű családok, eltérő kultúrákból érkezett szülők.
5. hét: A kisgyermekkor jellemzői, az óvoda feladatai.
6. hét: A kisiskolás gyermek. Új feladatok a kisiskolás gyermek életében.
7. hét: A serdülőkor. Miért „problémások” a kamaszok?
8. hét: Az ifjúkor. A felsőoktatásba bekerült fiatalok világa.
9. hét: A felnőttkori tanulás jellemzői.
10. hét: Az időskori tanulás jellemzői.
11. hét: Idegennyelv-tanulás a különböző életkorokban és helyszíneken.
12. hét: **Zárthelyi dolgozat.**
13. hét: Formális és informális tanulás külföldön.
14. hét: A kurzus tanulságainak összefoglalása.

Irodalom:

Hegedűs Judit (szerk., 2006): Család, gyermek, társadalom. A gyakorlati pedagógianéhány alapkérdése sorozat 5. kötet. ELTE, Budapest, ISBN:963 970 4644

<http://mek.niif.hu/05400/05461/05461.pdf>

Németh András (2004): Az európai család változásai. in: Pukánszky Béla–Németh András: A pedagógia problémátörténete. Gondolat Kiadó, Budapest,241-259. ISBN: 9639567183

Ranschburg Jenő (2004): Gepárd–kölykök. Urbis Kiadó, Budapest, 125-137.ISBN: 9639291595

Vajda Zsuzsanna (2005): A család funkciói. in: Vajda Zsuzsanna – Kósa Éva: Neveléslélektan. Osiris Kiadó, Budapest, 171-179. ISBN: 963389 7289

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

- A félév végi értékelés a hallgatók órai szereplése és a megtartott élménybeszámoló alapján történik.

A félévközi ellenőrzések követelményei:

- Az órai diskurzusokban való aktív részvétel mellett minden hallgatónak el kell készítenie egy kb. 3-4 oldal terjedelmű házi dolgozatot az oktatóval egyeztetett témáról. A dolgozat benyújtásának határideje: 2025. március 20. A házi dolgozat elkészítése mellett a hallgatók az előadások anyagának ismeretéről írásban is számot adnak (zárthelyi dolgozat formájában). A zárthelyi dolgozat megírására 2025 májusában kerül sor.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A félév végi gyakorlati jegyet az órai szereplésekre, a zárthelyi dolgozatra és a házi dolgozatra kapott jegyek átlaga adja. Elégtelen gyakorlati jegy javítása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint lehetséges.

Tantárgyi tematika és követelményrendszer

BAI 0122L Életkorok pedagógiája

2024/25. II. félév

Féléves tematika:

1. konzultáció:

A családi nevelés feladatai.

Szülői nevelési stílusok, hibák a családi nevelésben.

Speciális helyzetek: egyszülős családok, mozaikcsaládok.

Speciális helyzetek: kétnyelvű családok, eltérő kultúrákból érkezett szülők.

A kisgyermekkor jellemzői, az óvoda feladatai.

Az óvodai beszoktatás és beilleszkedés nehézségei.

Különbségek a fiúk és a lányok nevelésében.

Mennyire gyermekbarát a magyar iskola?

2. konzultáció:

Milyen iskola fogadja a „kezelhetetlen” gyerekeket?

Nevelt és örökbefogadott gyerekek.

Gyermekek a kriminalizálódás útján.

Tartósan beteg gyermek a családban.

Csodagyerekek, gyerekzsenik.

A serdülőkor. Miért „problémások” a kamaszok?

Az ifjúkor. A felsőoktatásba bekerült fiatalok világa.

A felnőttkori tanulás jellemzői.

Irodalom:

Hegedűs Judit (szerk., 2006): Család, gyermek, társadalom. A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése c. sorozat 5. kötet. ELTE, Budapest, ISBN:963 970 4644

<http://mek.niif.hu/05400/05461/05461.pdf>

Németh András (2004): Az európai család változásai. in: Pukánszky Béla–Németh András: A pedagógia problémátörténete. Gondolat Kiadó, Budapest, 241-259. ISBN: 9639567183

Ranschburg Jenő (2004): Gepárd–kölykök. Urbis Kiadó, Budapest, 125-137. ISBN: 9639291595

Vajda Zsuzsanna (2005): A család funkciói. in: Vajda Zsuzsanna – Kósa Éva: Neveléslélektan. Osiris Kiadó, Budapest, 171-179. ISBN: 963389 7289

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

- A félév végi értékelés egy zárthelyi dolgozat és egy házi dolgozat eredményének összesítése alapján történik.

A félévközi ellenőrzések követelményei:

- A konzultációs alkalmon való aktív részvétel mellett minden hallgatónak el kell készítenie egy kb. 3-4 oldal terjedelmű házi dolgozatot az oktatóval egyeztetett témáról. A dolgozat benyújtásának határideje: 2025. május 15. A házi dolgozat elkészítése mellett a hallgatók a konzultációk anyagának ismeretéről írásban is számot adnak (zárthelyi dolgozat formájában). A zárthelyi dolgozat megírására 2025 májusában kerül sor.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A félév végi gyakorlati jegyet a zárthelyi dolgozat és a házi dolgozat eredményének összesítése alapján kapják meg a hallgatók. Elégtelen gyakorlati jegy javítása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint lehetséges.

Tantárgyi tematika és követelményrendszer

BCG 1245 Gyermekirodalom

2024/25. II. félév

Féléves tematika:

1. hét: A gyermekirodalom fogalma, esztétikája.
2. hét: A gyermekirodalom és befogadója, olvasáspszichológiai vonatkozások.
3. hét: A gyermekirodalom történetének áttekintése a kezdetektől a XIX. sz. végéig.
4. hét: A népi gyermekvers fogalma, a mondókák típusai, jellemzői.
5. hét: A népmese fajtái, jellemző jegyei, német és magyar népmeseegyűjtések.
6. hét: A magyar gyermeklírát a XIX. végén és a XX. század elején.
7. hét: Móra Ferenc gyermektörténetei; Móricz Zsigmond szerepe a gyermekirodalomban
8. hét: Kányádi Sándor, Tamkó Sirató Károly, Nemes Nagy Ágnes gyermeklírájának tartalmi, műfaji sajátosságai.
9. hét: Zeneiség és meghökkentő képzettársítások Weöres Sándor verseiben.
10. hét: Csukás István versei és meséi. A műmese jellegzetességei.
11. hét: Lázár Ervin meséi és meseregényei.
12. hét: Csoóri Sándor költészete.
13. hét: Mai magyar gyermekpróza: Bartos Erika és Berg Judit művei.
14. hét: A Friss tinta c. kötet, Lackfi János, Varró Dániel, Tóth Krisztina versei.

Irodalom:

Bognár Tas (1988): Elemzések a magyar gyermekversek körében. Tankönyvkiadó, Bp.,
Bruno Bettelheim (2008): A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek. Corvina, Bp.
Fogarassy Miklós (1988, szerk.): Ki kicsoda a mai magyar gyermekirodalomban? Csokonai
Kiadó, Debrecen.
Komáromi Gabriella (1999, szerk.): Gyermekirodalom. Helikon, Bp.
F. Kovács Ferenc (1986): Mondóka, gyermekvers, esztétikum. Tankönyvkiadó, Bp.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

- vizsga típusa: szóbeli
- vizsgára bocsátás feltétele: egy gyermekirodalmi antológia vagy mesegyűjtemény ismertetése egyéni beszámoló formájában

A vizsgára bocsátás feltétele:

Mint fentebb írtam, minden hallgató köteles bemutatni egy mesegyűjteményt vagy egy verseskötetet. Az oktató minden hallgatóval külön-külön megbeszéli, melyik gyermekversgyűjteményt vagy mesekötetet választja. Az adott kötetet egy 10 perces beszámoló keretében mutatja be a hallgató. A beszámolókra a szorgalmi időszak utolsó előtti és utolsó hetében kerül sor.

A kollokvium típusa: szóbeli.

Szemináriumi tematika:

1. Kedvenc mesém vagy mesekötetem.
2. Kedvenc gyermekversem.
3. Mesefelolvasás gyakorlása I.
4. Mesefelolvasás gyakorlása II.
5. Verses mese előadásának gyakorlása.
6. Különböző népek meséi.
7. Mesemondás fejből. Saját költésű mesék.
8. Megzenésített gyermekversek meghallgatása.
9. Beszámolók megtartása I.
10. Beszámolók megtartása II.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet a szóbeli felelet minősége alapján ítéli meg az oktató. A tényanyag ismerete mellett a hallgató kifejezőkészsége, stílusa is megmérettetésre kerül.

Tantárgyi tematika és követelményrendszer

BCG 1245L Gyermekirodalom

2024/25. II. félév

Féléves tematika:

1. konzultáció: A gyermekirodalom fogalma, esztétikája.

A gyermekirodalom és befogadója, olvasáspszichológiai vonatkozások.

A gyermekirodalom történetének áttekintése a kezdetektől a XIX. sz. végéig.

A népi gyermekvers fogalma, a mondókák típusai, jellemzői.

A népmese fajtái, jellemző jegyei, német és magyar népmese gyűjtések.

A magyar gyermeklírát a XIX. végén és a XX. század elején.

2. konzultáció: Móra Ferenc és Móricz Zsigmond gyermektörténetei.

Kányádi Sándor, Tamkó Sirató Károly, Nemes Nagy Ágnes gyermeklírája.

Zeneiség és meghökkentő képzettársítások Weöres Sándor verseiben.

Csukás István versei és meséi. A műmese jellegzetességei.

Mai magyar gyermekpróza: Bartos Erika és Berg Judit művei.

Mai magyar gyermeklírát: Lackfi János, Varró Dániel, Tóth Krisztina versei.

Irodalom:

Bognár Tas (1988): Elemzések a magyar gyermekversek körében. Tankönyvkiadó, Bp.,

Bruno Bettelheim (2008): A mese bővölete és a bontakozó gyermeki lélek. Corvina, Bp.

Fogarassy Miklós (1988, szerk.): Ki kicsoda a mai magyar gyermekirodalomban? Csokonai Kiadó, Debrecen.

Komáromi Gabriella (1999, szerk.): Gyermekirodalom. Helikon, Bp.

F. Kovács Ferenc (1986): Mondóka, gyermekvers, esztétikum. Tankönyvkiadó, Bp.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

- vizsga típusa: szóbeli
- vizsgára bocsátás feltétele: házi dolgozat készítése a hazai gyermekirodalom egyik szabadon választott alkotójáról.

A vizsgára bocsátás feltétele:

Az oktató minden hallgatóval külön-külön megbeszéli, melyik alkotót választja. A házi dolgozat elvárt terjedelme: 3 oldal (12-es betűméret, Times New Roman betűtípus, másfeles sorköz). Beadási határidő: 2025. május 15.

A kollokvium típusa: szóbeli.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet a szóbeli felelet minősége alapján ítéli meg az oktató. A tényanyag ismerete mellett a hallgató kifejezőkészsége, stílusa is megmérettetésre kerül.

Tantárgyi tematika és követelményrendszer

OTK 9200L Blokkseminárium (Pedagógiai-pszichológiai követő szeminárium 1.)

2024/25. II. félév

Féléves tematika:

1. konzultáció:

Tantárgyi kerettantervek. A kerettantervek tartalmának kritikája. Az óratervezetek lehetséges hibái. Humor és játékosság a tanításban. Didaktikai játékok bemutatása. Az IKT-alapú tanítás-tanulási folyamat megtervezésekor felmerülő kérdések. A munkaformák és módszerek megtervezésekor felmerülő kérdések. Mikor célszerű a régi jó frontális munkaforma alkalmazása? Mire kell ügyelni a kooperatív technikák alkalmazásakor?

Az iskolai ünnepek előkészítésében, összeállításában való részvétel. Milyen egy jól megtervezett ünnep forгатókönyve?

A szülőkkel való kapcsolattartás módjai. Hogyan tervezzük meg a szülői értekezletet?

2. konzultáció:

Az iskolai gyakorlat egyes összetevőinek értelmező bemutatása, elemzése.

Az erősségek és gyengeségek számbavétele.

A mentorral való együttműködés során felmerült kérdések.

A tanulókkal való együttműködés során felmerült problémák, esetleges konfliktusok.

Irodalom:

Járó Katalin (2005): Sors mint döntés: az érzelmek felfedezése és felszabadítása. Helikon Kiadó, Budapest.

F. Várkonyi Zsuzsa (2010): Tanulom magam. M-érték Kiadó Kft., Budapest.

Szekszárdi Júlia (szerk.) (2004): Nevelési kézikönyv nem csak osztályfőnököknek. OKI – Dinasztia Tankönyvkiadó, Budapest.

Szivák Judit (2003): A reflektív gondolkodás fejlesztése. Gondolat Kiadó Kör, Budapest.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: minősített aláírás

Az értékelés módja, ütemezése: gyakorlati munka (diasor-prezentáció készítése és bemutatása)

- A diasorozat bemutatására a második konzultáción kerül sor.

A félévközi ellenőrzések követelményei: -**Az érdemjegy kialakításának módja:**

A minősített aláírás megszerzésének feltétele egy reflektív tanári habitust igazoló diasorozat elkészítése és annak szakmailag korrekt bemutatása. A diasorozat a hallgató összefüggő szakmai gyakorlatának tapasztalatait tartalmazza.

Tantárgyi tematika és követelményrendszer
OTK 1112L Betekintés a hazai iskolarendszer fejlődésének történetébe
2024/25. II. félév

Féléves tematika:

1. konzultáció:

Az európai iskolarendszer kialakulása és fejlődése a XVI. századig.

A reformáció hatása az európai és a hazai iskolarendszer fejlődésére.

A hazai népiskolák és középiskolák oktatási gyakorlata a XVII-XVIII. században.

Az I. és a II. Ratio Educationis főbb rendelkezései. Az iskola mint politikum.

Tannyelváltás és strukturális átalakulások a XIX. századi hazai középiskolákban.

Eötvös József 1868-as népiskolai törvénye. Az 1883-as középiskolai törvény.

A hazai iskolarendszer módosulásai 1900-1945-ig. Új iskolatípusok megjelenése a Horthy-korszakban.

A magyar iskolarendszer teljes átalakulása 1945 után. A középfok eltömegesedése.

A rendszerváltás utáni legfontosabb változások az iskolarendszerben. Szerkezetváltó középiskolák. Az alternatív iskolák felbukkanása az iskolapiacra. Az egyházak újbóli iskolafenntartói szerepvállalása.

Egyenlőtlenségek a hazai oktatásügyben. Elitiskolák és tömegiskolák.

Irodalom:

Andor Mihály – Liskó Ilona: Iskolaválasztás és mobilitás. Iskolakultúra könyvek. Iskolakultúra Kiadó, Budapest, 2000

Dietrich, Jürgen–Tenorth, Heinz-Elmar: A modern iskola kialakulása és működése. Műszaki Kiadó, Budapest, 2003.

Gábor Kálmán – Dudik Éva: Középosztályosodás és a felsőoktatás tömegesedése. Educatio, 2000/1. sz., 95-114.

Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla: Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe. Osiris Kiadó, Budapest, 1999

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

- vizsga típusa: írásbeli
- vizsgára bocsátás feltétele: -

A kollokvium típusa: írásbeli

Az írásbeli vizsga anyaga:

- nagyobb, átfogó témák esszészerű kifejtése (lásd a féléves programban felsorolt témákat),
- fogalommeghatározás,
- események és évszámok összekapcsolása,
- történeti statisztikai adatok elemzése.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet az írásbeli vizsgadolgozat minősége alapján ítéli meg az oktató. Elégtelen érdemjegyet a TVSz-ben meghatározott feltételek szerint áll módjában javítaniuk a hallgatóknak.

Tantárgyi tematika és követelményrendszer
PPP6003L A pedagógiai kultúra összetevői és fejlesztése
2024/25. II. félév

Féléves tematika:

1. konzultáció:

A pedagógiai kultúra fogalma, az ismeretalapú pedagógiai kultúra eszköztelensége és elégtelensége a jelenkor kihívásainak és problémáinak fényében, a kompetencia dominanciájú pedagógiai kultúra és iskola hosszú távú hatásai.

A hagyományos pedagógiai kultúra eszköztárának és fogalomrendszerének elavulása, konkrét példák elemzésével.

A pedagógiai ízlés fogalma, példák a szakmai ízlésformálás eszközeire és lehetőségeire.

A pedagógiai alkotóképesség kiteljesedését támogató kompetenciák, az alkotó tanárrá válást ösztönző rendszer- és intézményi szintű tényezők, a sikeres mikro- és mezoszintű pedagógiai innovációk háttere.

A nagy hatású tanáregyéniségek sikerének lehetséges magyarázatai – diákjaik nyilatkozatainak elemzéséből kibontva.

A személyesség, az elfogadás és a partnerség értékeinek jelentősége a tanulás támogatásában.

A kritikus gondolkodás kialakítását és fejlesztését segítő iskolai környezet és tanári mentalitás jellemzői.

A kreativitás fejlesztését támogató tényezők: az alkotó légkör megteremtésének feltételei és lehetőségei.

A pedagógus önképzésének lehetséges formái és forrásai.

A pedagógus munkáját segítő szakirodalom megfelelő mélységű feldolgozásának módja.

A tanuló fejlesztését segítő egyéb szakemberekkel való sikeres együttműködés biztosítékai.

A pedagógus támogató szakmai kapcsolatrendszerének kialakítása, a szakmai kommunikáció alkalmi és fórumai.

Inspirációs források a pedagógusok munkájában.

Irodalom:

1. Gajdics Sándor (2004): A pedagógiai kultúra és a pedagógiai minőség összefüggései. Fejlesztő Pedagógia, 15 (3), 18-30.
2. Knausz Imre – Ugrai János (2015): A pedagógiai kultúraváltás lehetőségei. Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc

3. Nagy József (2005): A hagyományos pedagógiai kultúra csődje. Iskolakultúra, 15 (6-7), III-XI.

4. Perjés István (2020): A cselekvően művelt élet tantervelméleti reprezentációi a pedagógiai kultúrában. In: Schwendtner Tibor – Schaffhauser Franz (szerk.): Bildung. Neveléstudományi és filozófiai megközelítések. L'Harmattan Kiadó, 171-183.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

- A félév végi értékelés a konzultáción tanúsított aktivitás és egy házi dolgozat eredményének összesítése alapján történik.

A félévközi ellenőrzések követelményei:

- A konzultációs alkalmon való aktív részvétel mellett minden hallgatónak el kell készítenie egy kb. 3-4 oldal terjedelmű házi dolgozatot az oktatóval egyeztetett témáról. A dolgozat benyújtásának határideje: 2025. május 15.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A félév végi gyakorlati jegyet a konzultáción elhangzott hozzászólásaik, reflexióik és a házi dolgozat eredményének összesítése alapján kapják meg a hallgatók. Elégtelen gyakorlati jegy javítása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint lehetséges.

Tantárgyi tematika és követelményrendszer
PPP6003 A pedagógiai kultúra összetevői és fejlesztése
2024/25. II. félév

Féléves tematika:

1. hét: A pedagógiai kultúra fogalma, az ismeretalapú pedagógiai kultúra eszköztelensége és elégtelensége a jelenkor kihívásainak és problémáinak fényében, a kompetencia dominanciájú pedagógiai kultúra és iskola hosszú távú hatásai.
2. hét: A pedagógiai ízlés fogalma, példák a szakmai ízlésformálás eszközeire és lehetőségeire.
3. hét: A pedagógiai alkotóképesség kiteljesedését támogató kompetenciák, az alkotó tanárrá válást ösztönző rendszer- és intézményi szintű tényezők, a sikeres mikro- és mezoszintű pedagógiai innovációk háttere.
4. hét: A nagy hatású tanáregyéniségek sikerének lehetséges magyarázatai – diákjaik nyilatkozatainak elemzéséből kibontva.
5. hét: A személyesség, az elfogadás és a partnerség értékeinek jelentősége a tanulás támogatásában.
6. hét: A kritikus gondolkodás kialakítását és fejlesztését segítő iskolai környezet és tanári mentalitás jellemzői.
7. hét: A kreativitás fejlesztését támogató tényezők: az alkotó légkör megteremtésének feltételei és lehetőségei.
8. hét: A pedagógus önképzésének lehetséges formái és forrásai. A pedagógus munkáját segítő szakirodalom megfelelő mélységű feldolgozásának módja.
9. hét: A tanuló fejlesztését segítő egyéb szakemberekkel való sikeres együttműködés biztosítékai. A pedagógus támogató szakmai kapcsolatrendszerének kialakítása, a szakmai kommunikáció alkalmai és fórumai.
10. hét: Inspirációs források a pedagógusok munkájában.
11. hét: Hazai újjító pedagógusok munkásságának bemutatása I.
12. hét: Hazai újjító pedagógusok munkásságának bemutatása II.
13. hét: Hallgatói beszámolók I.
14. hét: Hallgatói beszámolók II.

Irodalom:

1. Gajdics Sándor (2004): A pedagógiai kultúra és a pedagógiai minőség összefüggései. Fejlesztő Pedagógia, 15 (3), 18-30.

2. Knausz Imre – Ugrai János (2015): A pedagógiai kultúraváltás lehetőségei. Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc

3. Nagy József (2005): A hagyományos pedagógiai kultúra csődje. Iskolakultúra, 15 (6-7), III-XI.

4. Perjés István (2020): A cselekvően művelt élet tantervelméleti reprezentációi a pedagógiai kultúrában. In: Schwendtner Tibor – Schaffhauser Franz (szerk.): Bildung. Neveléstudományi és filozófiai megközelítések. L'Harmattan Kiadó, 171-183.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

- A félév végi értékelés a hallgatók órai szereplése és a megtartott beszámoló alapján történik.

A félévközi ellenőrzések követelményei:

- Az órai diskurzusokban való aktív részvétel mellett minden hallgatónak el kell készítenie egy kb. 3-4 oldal terjedelmű házi dolgozatot az oktatóval egyeztetett témáról. A dolgozat benyújtásának határideje: 2025. május 1. A dolgozat tartalmát szóban is elő kell adni a hallgatóknak a csoport előtt.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A félév végi gyakorlati jegyet az órai szereplésekre, a zárthelyi dolgozatra és a házi dolgozatra kapott jegyek átlaga adja. Elégtelen gyakorlati jegy javítása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint lehetséges.

Tantárgyi tematika és követelményrendszer
OTK1101L Bevezetés az iskola és az oktatás világába
2024/25. II. félév

Féléves tematika:

1. konzultáció:

Az iskola mint szocializációs színtér, az iskola funkciói.

Iskolamodellek Mihály Ottó rendszere alapján.

Iskolakritika a XX. században.

Elitiskolák és tömegiskolák („elfekvők”) a magyar iskolarendszerben.

A „jó tanárral” kapcsolatos elvárások és nézetek (pedagógiai érénykatalógusok) a hazai szakirodalomban.

Tanári szerepek. A kezdő tanárok tipikus problémái.

A reflektív tanári habitus fejlesztésének lehetőségei.

A tanári nyelvhasználat főbb jellemzői, a tanár-diák kommunikáció sikerét meghatározó tényezők.

A kompetencia alapú tanulás szervezés főbb jellemzői. A kompetencia fogalmának összetevői a hazai és a nemzetközi pedagógiai szakirodalomban.

A tanári kompetenciák. A tanárképzést lezáró portfólióban megjelenő kompetenciaterületek.

Irodalom:

Falus Iván: A tanárrá válás folyamata. Budapest: Gondolat Kiadói Kör, 2007

Golnhofér Erzsébet - Nahalka István (szerk.): A pedagógusok pedagógiája. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2001

Knausz Imre: A tanítás mestersége. Budapest: IFA, 2001

(<http://mek.oszk.hu/01800/01817/01817.htm>)

Sallai Éva: Tanulható-e a pedagógus mesterség? Veszprém: Veszprémi Egyetemi Kiadó, 1996

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy.

Az értékelés módja, ütemezése:

- A félév végi értékelés a benyújtott házi dolgozat alapján történik. A házi dolgozat egy filmbeli vagy egy You Tube-videón rögzített iskolai jelenség (konfliktus, problémás eset)

szakszerű elemzését tartalmazza, a konfliktus hatékonyabb megoldását tartalmazó javaslatgyűjteménnyel vagy az ismertetett esethez kapcsolódó reflexiókkal együtt. Elvart terjedelem: 2-3 oldal. A benyújtás határideje: 2025. április 30.

A félévközi ellenőrzések követelményei:

- A konzultációs alkalmakon való aktív részvétel mellett minden hallgatónak el kell készítenie egy házi dolgozatot.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A félév végi gyakorlati jegyet az órai aktivitás és a benyújtott házi dolgozat minősége alapján kapják meg a hallgatók. Elégtelen gyakorlati jegy javítása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint lehetséges.